

פרוטוקול ועדה לקידום מעמד הילד מיום 22.12.2020

מועד התכנסות- יום ג' 22.12.2020, ז' טבת תשפ"א

שעת התכנסות- 17:00

מקום ההתכנסות- וועדה באמצעות הזום

רשימת המשתתפים

מר חיים אמסילי- מ"מ יו"ר הועדה לקידום מעמד הילד

גב' רונית צור- ראש מנהל שירותים חברתיים

גב' מרטין עובדיה- מנהלת אגף חטיבה צעירה

גב' יעל כהן- מנהלת אגף רווחה

מר עומר אונגר- מנהל אגף רווחה

גב' ליאת בכר- מנהלת התחנה לטיפול זוגי ומשפחתי

גב' אורית אלמוזלינו-רייז- חברת וועדה

מר משה ראובני- נציג ציבור

מר דני קליין- מנהל אגף חטיבה עליונה

גב' טלי דרורי- ראש תחום גיל הרך

גב' יעל נהוראי אטיאס- מנהלת התכנית הלאומית לילדים ובני נוער בסיכון

גב' גילית אבטליון- מנהלת המרכז להורות משמעותית

גב' אילנית טויטו- מזכירת הוועדה

נעדרו

מר אריה מימון- ראש מנהל החינוך

הרב וובר אפריים- חבר מועצה

מאיר אברג'ל- חבר מועצה

מר יעקב קריספין- נציג ציבור

גב' קלרה בקטייב- נציגת ציבור

גב' סימונה מורלי- מנכל הרשות למאבק בסמים והתמכרויות

מר רן ארז- נציג ארגון המורים

גב' גינה מרום- נציגת הסתדרות המורים

מר אפריים וובר- חבר מועצה

גב' קוני טובול- נציגת ציבור

גב' פנינה בן זקן- נציגת ציבור

מר מאיר פור- יו"ר ועד הורים עירוני

גב' קרין בן יוסף- מנחת מועצת נוער

גב' נהורה סיקסיק- רכזת תנועות הנוער

גב' מזל שאלתיאל- ראש תחום ילדים ונוער

גב' מירי בן דוד- מנהלת מחלקת בריאות

הנושא-

השפעת מצבי פרידה וגירושין על ילדים :

סקירת השלכות הגירושין על הילדים, השינוי בקשר עם הוריהם בעקבות הגירושין- והמענים הניתנים בתחום זה בתחנה לטיפול זוגי ומשפחתי.

מהלך הדיון-

מר חיים אמסילי- מברך את הנוכחים.

ד"ר אילנית טויטו- הדיון יעסוק בהשפעת מצבי פרידה וגירושין על ילדים. גב' ליאת בכר מנהלת התחנה לטיפול זוגי ומשפחתי תדבר על השלכות מצבי פרידה וגירושין על הילדים, השינוי בקשר עם הוריהם בעקבות הגירושין והמענים הניתנים בתחום זה בתחנה לטיפול זוגי ומשפחתי.

גב' ליאת בכר- אדבר על ההשלכות של מצבי פרידה וגירושין על ילדים. כל משפחה שלישית בישראל עוברת גירושין, וניכרת עליה משמעותית בשנים האחרונות. שיעור הגירושין עלה פי 7 בעשורים האחרונים. לתהליכי גירושין השפעות רגשיות, תפקודיות וכלכליות שרבות מהן ממשיכות שנים לאחר הגירושין. גירושין גורמים לירידה דרסטית במצב הכלכלי ויש להם השלכות ארוכות ומוכחות על תפקוד ילדים

ונערים. בתהליך הגירושין אנשים מאוד עסוקים בעצמם, בתהליך המשפטי והכלכלי. ההורים עסוקים ולא פנויים לילד בשלב שהוא הכי זקוק להם. אנחנו רואים היפוך תפקידים בין הורים לילדים- ילד שהופך להיות ילד הורי. ילדים שחשופים לתופעות שלא היו בעבר אצל ההורה: בכי, שימוש באלכוהול, תנודות בתפקוד.

משבר הגירושין לוקח בדרך כלל בסביבות שנה. הבעיה היא שיש זוגות שממשיכים להיות עסוקים בסכסוך, ואצלם השלב המשברי יכול להימשך מספר שנים. יש לזה השלכה משמעותית על מצבם של הילדים, חלקם נקלעים בעצמם למאבק ושותפים בסכסוך. חשוב לציין שלא כל הילדים מפתחים קשיים ובעיות, אבל רבים מהם כן, וזה עלול לבוא לידי ביטוי בהתנהגויות רגרסיביות (הרטבה לילית, אכילת יתר), קשיים בתפקוד הלימודי, תוקפנות בבית וכלפי האחים, או בביה"ס. אצל בני נוער ניתן לראות שתייה מרובה של אלכוהול ואפילו התפרקות נפשית. לפעמים מופיעות בעיות סומטיות דווקא אצל הילדים שלכאורה הכול אצלם בסדר. הרבה פעמים ניתן לראות תחושות אשמה אצל הילדים, כביכול בגללם קרו הגירושין, כי התנהגו בדרך זו או אחרת, ואם רק היו מתנהגים אחרת ההורים לא היו מתגרשים.

אצל חלק מהילדים ניכרת משאלה של חזרת ההורים לחיות יחד. הנושא של קונפליקט נאמנות ודרישה שמופנית לילדים מצד ההורים "לשמור סוד" מפני ההורה האחר. כשהקונפליקט הוא כל כך גדול לעיתים הילדים עושים "פיצול" כשהורה אחד נחשב מרושע ו"שטני" וההורה השני שאתו אני מזדהה הוא ההורה "הטוב" "המיטיב" ו"המושלם".

סרבנות קשר משמעה שיש סיבות בשלהן הילד מסרב להיות בקשר עם אותו הורה לאחר הגירושין (קשיים בקשר, תפקוד הורי לקוי). ניכור הורי משמעו שהילד מייצר מציאות שבה הוא "מוחק" את כל הזיכרונות הטובים שהיו לו עם אותו הורה. אותו הורה נתפס בעיני הילד כרע באופן מוחלט, יש הכחשה של חוויות טובות שהיו עם אותו הורה.

בשנת 2019 טופלו אצלנו 223 משפחות. נתוני 2020 יועברו למשתתפים בהמשך. כל תושב אשדוד שזקוק לטיפול ונקלע למשבר בזוגיות ובמשפחה יכול לפנות ולקבל טיפול אצלנו, הטלפון שלנו נמצא באתר העירייה וניתן לתאם פגישה. התחנה מטפלת בשלושה תחומים: טיפול בתחום הזוגיות והמשפחתיות- טיפול זוגי, משפחתי, דיאדי. טיפול בתחום הגירושין (יפורט) וטיפול בתחום של אובדן ושכול. בתחום הגירושין, אנחנו נותנים טיפול, ליווי והדרכה לכל מי שפונה, כאמור, כל תושב שזקוק לסיוע בתחום הגירושין יכול לפנות אלינו.

בנוסף, יש לנו שני פרוייקטים: "גשר לקשר" ו"תיאום הורי". פרויקט "גשר לקשר" הוא פרויקט ייחודי לאשדוד. מטרתו יצירת דפוסי תקשורת חדשים וטובים בין ההורים, חילוץ הילדים מהקונפליקט הזוגי, חידוש הקשר עם כל אחד מההורים והגעה להסכמות בנושאים שונים. בגשר לקשר אנחנו עושים עבודה טיפולית עם ההורים ועם הילדים, אנחנו מתערבים במצבים מאוד קשים של ניכור וסרבנות קשר, ואנחנו נעזרים בביהמ"ש ובבית הדין הרבני כדי לחייב את ההורים לבוא לטיפול ולהביא את הילדים. כמובן שאנחנו גם חותרים לשיתוף פעולה עם ההורים. זהו

פרויקט ייחודי בארץ ובספטמבר אף הוזמנו להציג אותו בוועדה לזכויות הילד בכנסת. בנוסף יש אצלנו שירות לתושבי אשדוד וישובים סמוכים של תכנית תיאום הורי, מדובר במשפחות והורים שמופנים בעיקר באמצעות ביהמ"ש, לאחר תום הדיונים המשפטיים. זוהי תכנית של תאום, גישור ואימון, לסייע להורים גרושים לשתף פעולה טוב יותר ביניהם לטובת ילדיהם. זו תכנית ארצית שאשדוד משתתפת בפיילוט של התוכנית.

גב' אורית אלמוזלינו-רייז- תודה רבה על הסקירה, כרגיל אנחנו באשדוד מהווים חוד חנית בכל הנושא הטיפולי. אני רוצה לשאול, איך אתם מאתרים את ההורים האלו? מי מפנה אליכם? האם מערכת החינוך מפנה?

גב' ליאת בכר- הרבה פניות הן מבתי המשפט ומהעו"ס ברווחה. אנחנו בקשר עם מח' הדוברות והם מפרסמים אותנו בפייסבוק. באתר העירייה העלנו סרטונים שמסבירים על השירות שלנו. אנשים שומעים עלינו ומתקשרים. לגבי קבוצות ילדים- בביה"ס יש קבוצות של ילדים להורים גרושים. וכשעשינו קבוצות אצלנו פנינו ליועצות וביקשנו שיפנו ילדים להורים גרושים.

גב' מרטין עובדיה- השאלה היא כמה משפחות במצבי גירושם מגיעות באמצעות העו"ס לסדרי דין וכמה משפחות שהן פחות "מיקרי קצה" מטופלות אצלכן.

גב' גילית אבטליון- אני רוצה לספר שליאת אירחה אותנו ואת צוות המנחים שלנו בתחנה לטיפול זוגי ומשפחתי. המנחות שלנו אכן מודעות לפעילות המבורכת של התחנה ומפנות לשם הורים. אני אשמח לדעת על קבוצות הורים כי המנחות שלנו נכנסות לבתי הספר ומדריכות את הצוות.

גב' רונית צור- אם תוכלו להעלות את המודעות של הורים וצוות לגבי פניה אלינו, אנחנו נפעל לתת טיפול. אני מברכת את גילית מבי"ס להורות משמעותית. אליהם מופנים הורים ע"י מערכת החינוך, וגילית במקרים שהיא מתרשמת שיש צורך, יכולה להפנות אלינו. לפעמים יש הרגשה שהורים מתגרשים מהר מדי ולא מעט זוגות הגיעו לתחנה, קיבלו טיפול וכלים ונשארו בסוף נשואים.

גב' אורית אלמוזלינו-רייז- חשוב שזה יהיה חלק מהחלטות של הוועדה, שיהיה ממשק בין הרווחה לחינוך בנושא הזה ויתקיימו מפגשים שוטפים.

גב' טלי דרורי- אנחנו בעיקר נתקלים בחילוקי דעות ומריבות של הורים על גב הילדים. זו תופעה מאוד קשה, לעיתים עד כדי הגעה למצבים מאוד קשים שאנחנו לא יכולים להתמודד עם המצבים האלה.

גב' רונית צור- בשביל זה יש לך את אלן קדוש (רכזת תחום סדרי דין) ואת ליאת, לפנות ולהתייעץ אתם. הן מומחיות בתחום.

מר חיים אמסילי- ראיתי את התכנית והתרשמתי מאוד. אנחנו רואים את התופעה הזו בכמה מישורים ומקומות. גם במערכת החינוך אנחנו נתקלים בזה ולא תמיד יש

מענה. אני מאמין שהציבור החרדי גם צריך מענה. צריך למצוא את הדרך שגם הקהילה החרדית יוכלו לקבל את הסיוע המבורך הזה.

יעל- אנחנו מתייחסים ונותנים מענים למגזר החרדי, יש את מרכז שבילים ויש מענים נוספים. לעיתים אנשים פונים למחלקות האזוריות והעובדים הסוציאליים הם אלו שמפנים.

מר חיים אמסילי - לפעמים חוסר הפניה לטיפול נובעת מבושה.

גב' רונית צור- זה תמיד מבורך שכל מי שיכול לסייע ולהפנות יעשה זאת. הפרוטוקול של הוועדה יכלול גם את הבקשה לחיזוק הקשרים בין החינוך לרווחה והעברת המידע בינינו. ליאת תעביר את המצגת, אילנית תעביר מצגת ופרוטוקול לכולם.

רשמה:

אילנית טויטו

מ"מ יו"ר הוועדה, מר חיים אמסילי- _____

מזכירת הוועדה, ד"ר אילנית טויטו- _____